

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA2023/13

26.09.24.

Peter Olsen

Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik, akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaannik kiisalu sulisoqarnermut akitsuut pillugu Inatsisartut inatsisaannik allannguinissamut Inatsisartut inatsisaat (Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Oqaaseqaat:

Inuit Ataqatigiit sanngiinnerusortatsinnik, pissakinnerusortatsinnik, akunnattumillu isertitaqartuuusunik illersuinissamik pingaartitsisuunerput partiitut ilisarnaatigilluinnakkatta ilagilluinnarpaat; naatsumik oqaatigalugu kikkut tamat oqartussaaqataanerannik, inuit qanorluunniit oqarsinnaatitaanerannik, assigiinngisitaartuunermik, tamanik inissaqartutsisuunerput, minnerunngitsumillu kikkut tamat atugarissaarnissaannik qallunaatut velfærdfmik taasartagaannik pingaartitsisuulluta.

Qujanarluinnartumillu nunatsinni atugarissaartorpassuarnik ulikkaarpoq. Ilaqtaariippassuaqarpoq ingerlalluartunik sulilluartunik, inuaqatigiinnilu akisussaaqataallunillu kivitseqataalluarsimasunik. Tamanna nuannaarutissaraarput tullusimaarutissaralutigulu.

Atasinngornermi julip aallaqqaaani 2024 nal.11.42. Sermitsiaq ag.-kkut saqqummiunneqarpoq nunatsinnigoog pisiarineqarnerpaat 30-it akornanni, sodavandit, imigassat alakoornartortallit aammalu tupat tassaasut nunatsinni pisisartunit pisiarineqarnerpaasartut. Naak nioqqutissat taakku pineqartut nunarsuarmi akikinnerpaanut ilaanngikkaluartut, immaqaluunnit nunarsuarmi akisunerpautut aallaat oqaatigineqarsinnaagaluartut, nunatsinni nioqqutissani pisiarineqarnerpaajupput. Nioqqutissanik taamatut akisuunik, ulluinnarnilu pisariaqartinnerpaanngisatsinnik annertuumik atuisoqarsimatillugu, taava aamma ima oqartoqarsinnaasarloq; Inuaqatigiit akornanni aningaasarsiornikkut ingerlalluartoqartoq atugarissaartoqartorlu. Pissutsit taamaanneranni; tamakku upernarsaataannginnerpat nunatsinni ingerlalluartoqarmat, atugarissaartorpassuaqarlunilu?

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Ukiuni kingullerni suliffissaaleqineq aatsaat taama appasitsigilerpoq, allaallumi sumiiffinni assiginngitsuni sulisussaaleqineq annertuumik ajornartorsiutaalersimalluni. Sulisartoqarnikkut aatsaat taamak ingerlalluartigilerpugut. Ukiunilu kingullerni aalisarneq ingerlallualersimavoq. Sanaartorneq nunattalu sinnerani kaattarpalaaq aatsaat taamma annertugilersimalluni.

Nunarput pataajaatsumik aningaasaqarnikkut inissisimalersimavoq. Inuaqatigiisugut ataatsimut aningaasarsiorlualersimavugut. Tamanna nuannersuovoq tullusimaarutissaallunilu.

Taama oqariarluta, naak ilaqtariippassuarnut nunarput ingerlalluarfiugaluartoq, taamaakkaluartoq aamma puiorneqassangilaq ilaqtariippassuit ingerlalluartut akornanni ajoraluartumimk ilaqpugut ulluinnarni inuunianermanni malinnaaniapiloorlutik artorsaateqarlutik ingerlalluarpallaanngitsunillu; Pisuut piitsullu akornanni naligiinnginnerusuup kingunerisaanik seqinermik takusaqajuitsutut ittunngorsimasunik, seqinermit qinngorfingeqajuitsutut ittunngorimasunik, seqernup alannguanut pillutillusooq inooqataalersimasunik; Taakku eqqaamaallugit aamma puiussanngilagut. Unnialumi nunanut allanut sanilliuttakkatsinnut, tassa nunani avannarlernut sanilliulluta naligiinnnginneq nunatsinni annerpaajusoq. Nunani avannarlerni nunarput naligiinnginnerpaaffiuvoq.

Tamanna ajorluinnarpoq akuersaarneqarsinnaanngilaq aaqqinneqartariaqarporlu.

Ukiorpassuarnilu tamanna iliuuseqarfingeqarsimanngitsoq, tassa kiisami malunnaateqarluartumik iliuuseqarfingeqartussanngornera Inuit Ataqatigiinniit nuannaarutigaarput. Naligiinnginnerujussuup akiorneqarnissaa, pisuut piitsullu akornanni assiginnginnerujussup iliuuseqarfingeqarnissaanik ulluinnarnilu inuuniarnerup oqilisaaffingeqarnissaanik qineqqusaarutigisimasatta ukioq nutaamit aallartittussamik una inatsit saqqummiunneqartoq aqqutitalugu timitalersorneqalertussanngornera Inuit Ataqatigiinniit nuannaarutigaarput.

Aqutsisooqataaffigisatsinnit kiisami naligiinninnerujussuaq iliiuseqarfingeqartussanngulerpoq. Pisuut piitsullu akornanni qunnerup annikillisarneqarnissa, ulluinnarnilu inuuniarnerup oqinnerulernissaanik aqqutissiuusseqataasussanngulerpugut. Nuannaarpugut qilanaarpugullu piviusunngortinneqarnissaanut.

Tamannalu pissaaq aqqutissiunneqassallunilu naalakkersuisoqatigiit Inuit Ataqatigiit aamma Siumut akornanni akileraartarnermik aaqqissuusseqinnissamik isumaqatigiissuteqarsimaneratigut, taannalu

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

taagusersimaavarput “Nunarput Najoruminarnerulersitsigu” Tassanilu attassiinnarnissamut ineriartortitsinissamullu pilersaarut 2-mi aaqqissusseqqinnissamut sammivik 2-ip atuutilersinneqarnissaa siunertaalluni.

Inummut ilanngaat 12.000,-nik qaffaavigissavarput 48.000,-niit 60.000,-nut. Tamanna innuttaasunut agguaqatigiissillugu ukiumut 4.320,-niit 5.280,- kr akornanni kaasarfimmioqarnerulersitsissaq.

Sulinermut ilanngaat aaqqissuuteqqissavarput. Massakkut imaappoq kikkut tamangajammik lagkagimik agguarseqataasartussanngorlugit aaqqiisoqarnikuugaluarpoq; allaammi isertitaqqortuunut allaat aamma lagkagimik pissarseqataasartussanngortinnikuusimagaluaratsigit.

Tamatuma kingunerisimavaa inummut ataatsimut agguagassarsiassaq malunnaateqarpallaarsinnaasimanani. Ukiumullu ataasiarluni sulinermut ilanngaat tunniunneqartarsimagaluarpoq. Tamanna allanngussaaq aaqqissuuteqqittussanngorparput.

Massakkut isertitakinnerusunut akunnattumillu isertaqartunut sulinermut ilanngaat naleqqussarlugu aaqqissuuteqqittussanngorparput; tassa imaappoq ukiumut 250.000,-niit ukiumut 500.000,-it tungaanut isertitaqartunut naleqqussartussanngorlutigu. Tamanna innuttaasunut ukiumut 160.000,-nit 250.000,- tungaanut isertitaqartunut, agguaqatigiissillugu ukiumut 21.063,- missaanik kaasarfimmioqarnerulersitsissaq. Tassa imaappoq innuttaasoq nunatsinni isertitakinnerpaajusoq qaammammut 1.700,- missaanik kaasarfimmioqalersittussanngorparput. Siunertaavoq anguniagaallunilu sulinermut ilanngaatip qaammatit tamaasa tiguneqartalernissaa, massakkutut ukiumut ataasiaannarluni tiguneqartarunnaarluni.

Oqaluttuaq takisooq naatsumik oqaatigalugu;

366.700.000,-it nunatta karsianiit innuttaasut kaasarfiinnut nuunneqartussanngorput. Tamatumalu kingunerissavaa nunatsinni isertakinnerpaat akunnattumillu isertitaqartut qaammammut 2000,- missaanik kaasarfimmioqarnerulernissaanik.

Tamannalu pissaaq ilanngaataasut ilaasa atorunnaarsinneqarneratigut, sulisitsisut akileraarutaasa 1 %-mik qaffanneqarneratigut, nunatta karsiata iluanaarutissaraluanninggaaniit aallernikkut aammalu aaqqissusseqqinnerit aqqutigalugit aningaasalersorneqartussanngussalluni.

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Inuit Ataqatigiinni qineqqusaarutigisimasatta ilaat piviusunngortinnejartussanngulermat nuannaarpugut qilanaarpugullu. Naligiinnginnerujussuaq iliuuseqarfingeqartussanngorpoq. Isertitakinnerpaat akunnattumillu isertitaqartut kivinneqarlutillu oqilisaaffigineqartussanngorput.

Taamaattumik taamatut tunngavilersuuteqarluta oqaluuserisassaq una akuersaarlugu aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiitilialiamut ingerlateqqipparput.

[Sodavand, øl og tobak er de 3 mest solgte varer i 2023 \(sermitsiaq.ag\)](#)